

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**Commentarius in VIII libr. philosophicorum Arist.
exceptus a Michael Schweizer, mon. Salemitani professo -
Cod. Ettenheim-Münster 359**

Specius, Johannes

[S.l.], 1596

Quaestio 4ta

[urn:nbn:de:bsz:31-132384](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-132384)

objekt etc

omnes locos diffiam sese motura. Atque substantia
 imateriales sunt in n. partu movendi. Et solent
 eam motu movendo fiet p. sub ga n. m. ga.
 rium a quo retardentur sunt q. sol. q. sub. h. m. s.
 p. h. m. s. movendo illustrat eo q. lumen g. rium
 n. h. e. a. ita et p. h. m. s. p. h. m. s. n. h. e. a. ita et
 no impediant. q. d. e. l. n. e. g. t. n. b. A. d. p. r. o. b. a. t. u. r.
 c. e. n. t. u. m. e. l. u. m. i. n. e. d. i. f. f. u. s. i. o. n. e. n. p. p. e. a. t. m. f. i. o. r. i. m.
 m. o. t. u. q. g. r. i. u. m. n. h. e. a. t. h. e. a. t. g. a. i. t. a. d. i. t. u. r.
 v. i. t. u. t. n. e. a. d. e. m. e. i. p. s. u. m. u. e. l. u. t. i. p. t. i. c. u. l. a. s. e. i. u. s. q. u. o. d.
 a. b. u. n. a. p. t. e. a. d. a. l. t. e. r. a. m. t. r. a. n. s. e. a. t. q. u. i. t. a. n. t. i.
 d. i. t. r. e. i. t. o. m. m. u. t. a. n. t. i. q. u. a. n. d. e. e. a. d. e. m. s. p. a. t. i. u. m.
 s. p. a. t. i. u. m. p. t. e. r. t. e. n. e. r. i. t. e. s. s. e. s. e. r. e. s. p. o. n. d. e. t. q. u. o. d.
 f. i. t. u. t. n. u. n. c. s. e. b. n. u. n. c. i. l. l. a. b. p. r. o. c. e. s. s. i. o. n. e. t. u. r. m. o. t. u.
 m. o. r. a. t. a. b. a. t. d. t. h. e. g. s. u. b. s. t. a. n. t. i. a. t.

Solutio

Utrum in omni Motu detur
 & ultimum Motu

Quaestio 4ta.

una suppositio

U. q. h. o. c. e. s. t. i. g. a. l. i. t. e. r. d. i. c. e. n. t. q. u. o. d. d. u. b. i. t. i. p. o. t. e. s. t.
 q. d. e. y. g. n. e. r. e. q. i. n. g. t. i. n. u. o. p. t. e. d. o. u. t. q. u. o. d. s. i. g. e. n. t. e.
 r. a. h. o. r. d. i. c. e. n. t. a. n. a. i. s. m. o. d. i. b. q. u. o. d. e. s. n. i. c. i. p. i. u. n. t.
 a. c. d. e. f. i. n. i. u. n. t. q. u. o. d. p. o. n. e. n. t. a. l. i. q. u. o. t. a. s. p. o. n. e. n. t. e. s.
 q. u. o. d. a. d. q. u. o. d. s. i. c. e. n. t. e. s. a. l. i. q. u. o. t. n. o. n. u. l. l. a. r. e. s. p. o. n. d. e. n. t.
 A. d. p. m. q. u. o. d. a. l. i. q. u. o. t. p. a. r. t. i. u. m. m. o. t. u. & c. o. n. t. i. n. u. i.
 c. u. s. u. n. g. e. r. e. g. e. n. t. e. s.

partim motu etiam in
 parte

Nota

... alia fit q' dicitur proportionaliter sine coica
 ... aliquota de n' eisdem s' diversa magnitudi
 ... hie fit eiq' des magnitudinis q' dicitur in
 ... aliquota v.g. Si fit lignu' decempe,
 ... pedatitas e' p' aliquota illig ligni q' ali
 ... repetita tota ligni magnitudinis ab
 ... dicitur, & divisio e'nti ligni in p' ter pedales
 ... divisio in p' ter eiq' dem magnitudinis n' se
 ... ten in p' ter m'icantes q' una n' ita coicat in
 ... altera ut fit p' illig tang' sui totig: Si n'
 ... dem lignu' p' dividere in duas p' ter aqua,
 ... os de p' ter p' altera iteru' in duas equalor
 ... e' n' p' ter altera in duas equalor & sic
 ... t' n' ess' sunt ista p' ter ad quas p' dederit tali
 ... divisione n' e'nt p' eiq' des magnitudinis n' t'
 ... e' s' t' n' eiq' des p' portione q' q' h'let supra
 ... e' n' i' sus toto in 2 p' la proportioe. Quamob
 ... rem esse e'nt p' portione & aliquota. v' ali
 ... cui' magnitudinis; n' aut aliquota. q' a
 ... aliquota supra n' ita exequaret sui totu'
 ... sicut exequaret v.g. pedatitabi & esset et
 ... d' dicerent coicantes q' a p' posterior p' coicat
 ... cu' priori & prior e'nt totu' q' dam respectu poste
 ... rioris. Vbi et alit' notatib' q' n' d' g' h' am
 ... e' divisibile in p' ter infinitas sermone n'

Nota

partes motus esse unum factum mutabile esse per se habere: quo
fit ut ea duntaxat in divisibilibus quibus partes motus unum
inter se cohererent ut quae tamen motui claudunt proprie
mutabilia esse censenda sint. His notabilibus ponuntur se,
quentes conclusiones.

Prima Conclusio Est siue finis ut Motus & Tempus
incipit per ultimum sui Non esse & terminat per primum
sui Non esse. Est pericly lib. 14. cap. 5. Soli 6. p. 37.

3. & aliorum partes prior probat: Motus non potest esse
in instanti cui sit divisibilis & instanti indivisibile.

Si motus incipit per primum sui esse motus est in instanti
ga de ipso non est esse: Nunc est motus &

mediate ante non fuit: Incipit per ultimum
sui Non esse ga verum est esse: Nunc non est motus

& mediate post erit motus; Immediate autem post in
partes non sequitur nisi tempus in quo motus & incipere

& esse potest: Notandum porro idem fieri quoque ratione de
parte intelligendum esse ut probat Aristoteles 5. libro

textu 3. per ga id quod quiescit quod non movetur quod non
verum poterat & modo & loco quo poterat & apertum

erat: sed in instanti non est quod apertum moveri quod nec
quiescere.

Conclusio 2da In multis motibus datur ga ut ultimum per
proportionalis a qua motus incipit sumat ut primum

ita ut minor dari ut assignari n̄ possit: sed quoniam
 per motu assignari illa erit quanta sequetur dimensio
 habet atque adeo medietas eius q̄ minor est toto potest
 assignari. Ex quo patet negativè ad q̄stionem
 propositam esse respondendum ut n̄ dari potest ut
 minus moveri s̄ arte quilibet s̄tem s̄ proportionale
 motu dari aliam proportionalem & concurrens id
 q̄ ipse quoscq̄ docet Auster: Quoniam si sermo sit
 de partibus equalibus & n̄ concurrens dicendum est
 in quolibet dari s̄am & ultimam partem t̄qualem
 medietatem quā quoad definitionem q̄a in quibus
 motu assignari s̄ aliqua per artem in hunc quāque
 habet alia nulla presertim: Inter et assignari s̄tali
 qua s̄ ultima postq̄ nulla alia ipsi equalis inven-
 ientur aut deservit. patet etiam et ante quoniam motu
 tum esse dari aliud mutabile esse si ut debet
 s̄pter proportionaliter motu progrediamur. Quod
 bet n̄ moveri terminaliter ut continuatur in alio non
 in partibus esse sicut linea in linea s̄ puncta
 & t̄p̄ in t̄p̄e s̄ instantibus. Cum igitur n̄ detur a
 s̄ motu n̄ s̄t motu s̄ s̄m sui esse incipere s̄ t̄m
 s̄ ultimam sui non esse. Et cum n̄ detur ultima
 s̄ motu n̄ s̄t finire per ultimam sui esse s̄ t̄m

1° in sui non esse - Obiecto q^o futurum futurum obiecto 223.

non potest id nullo modo incipit sed q^o tunc futurum sui ultimam

non esse incipiunt futurum nihil sui incipiunt: in non

esse non sit per nec quicquam ergo q^o incipit esse. *Respondeo* solutio

ultimam non esse nisi q^o sit motus ut per motus e^o in

aliquid motus quatenus sit in sua incipione necesse

motus ab illo instanti dependet saltem tanquam ab extrin-

secus suo initio. Itaque in d^o calefactione durasse *NB.*

per integra hora excludenda sit per d^o ultimam

instantia hora in quibus calefactio esse non potuit quia

in se non fuit sed immediate post fuit; & in ultimo

non fuit sed immediate ante per totam hora perden,

per hanc instantem fuit.

occlusio 3^{ia} q^o per hanc que res mutata est non *Contestatio* q^o

est esse divisibile tempus sed necesse est esse nunc quoddam

indivisibile v.g. si res moueatur ab A. in B. id in

*Haec conclusio est in libro
de Motu per Motum
et per se.*

quo per e^o non dicitur rem esse in B. e^o instanti indivisi-

bile per d^o g^o hanc: demum q^o non sit instanti indivisi-

bile sed tempus divisibile v.g. una hora tunc sic ratio

sciri: quoniam per tota hora mobile gefuit in B. iam

in se medietate mutatum erat in B. per tota hora

erat tempus in quo primo mutatum est: & ea

demum tempus in medietate erat primo mutatum

per quia in se quarta iam fuerat in B; & in nulla

Dei tã epigra pã tãpã quã in pãte illig fuerit ab
 fit ut nullu' sit tempã in quo pã res mutata est.
 q̃ est instans. Eadem e' rão in alijs oibz motz quibz
 primu' n. esse cuiusq; gradz accipitã in dẽspõib
 & primu' esse cuiusq; accipitã qualitãtis in aug.
 mentãtõe e' instans in dẽspõibile.

Conclusio 1ta. Cuiusq; motz pãter finem dãh
 primu' mutatu' esse. Conclusio hæc seq̃t ex pãter
 & pãter in notã locali ex quo manifesta fiet in
 rebus: Quã res movet ab A in B aut in pãte
 in B pãter esse aut pãter ultimũ pãter esse videtur pãter
 dici q̃ Maior e' vera qã tertiu' nullu' dõctũ
 Minor pãter rão. dici n' pãter q̃ primu' pãter pãter dõctũ
 n. ultimũ non esse in B & seq̃t q̃ motu in illo
 instanti n' e' in B si n' e' tunc in pãte B q̃ per
 alia distãtia dẽspõibilem distãtã A B nã dõctũ pãter
 itã spãtij n' pãter eẽ imẽdiãta: Ex quo itẽ seq̃t
 q̃ imẽdiãte post hoc instans signatu' n' sit finis
 rum in B: qã ut transeat distãtia dẽspõibile
 tãpãe opã est & q̃ sequentẽ idud instans n' e' ultimũ
 No' esse in B. Simile argumẽtũ e' de quocunq; gradz
 qualitãtis aut quãtitãtis.

Conclusio 2ta. pãter motz n' dãh pãter mutatu'
 pãter motz n' dãh pãter mutatu'

in instanti si res mutata sit & an q̄libet instanti
p̄cesserit t̄p̄ est̄ ut ante q̄libet mutata ē sit
noueri. Id̄ ip̄s̄ patet et in alteratione & aug-
mentate nā in n̄l̄n̄s̄o qualitate auḡmentum
quantitatis n̄ fiat nisi in t̄p̄e & instanti t̄p̄e
correspondent certis gradus qualitatis aut certa
magnitudo quantitatis ad quā res mutata est
eadem r̄e sequi q̄ an q̄libet instanti erit in
tensum ē & an q̄libet augeri aut h̄i ē de n̄l̄n̄s̄o
uolūta. Item quodammodo infuunt in corruptio-
e & ḡn̄ace substantiā n̄ h̄i n̄s̄o s̄m̄p̄t̄ eodem: n̄
forma substantiā dicitur v.g. q̄ ḡn̄ata ex aqua
n̄cipit in instanti: idcirco an illud primum muta-
tum ē n̄ p̄cedit noueri ḡn̄ationem. v. ḡn̄e-
rari p̄cedit h̄i alterari r̄e utq̄ dispositionum
in n̄s̄o p̄iūḡ introducantur.

Conclusio 8ma.

Res omnis sine dimensibili sit sine
indivisibili q̄ dicitur s̄i resistit ḡn̄ari ex n̄l̄n̄s̄o p̄ob-
stare n̄cipit p̄ l̄m̄ esse & definit p̄ ultimū s̄m̄p̄t̄
quomodo cepit ē Angelus a d̄o & dicitur p̄tr̄: q̄ n̄
si fuerit & dicitur p̄ motū cepit ē sicut instanti
ip̄sum: & dicitur si a d̄o nunc in n̄l̄n̄s̄o eod̄em
r̄e d̄finitur sicut & ip̄s̄o instanti. Hoc modo

capit eē oīa q̄ à deo ex nihilo p̄duntur sine corporea illa sint sine corpore exp̄ta.

Conclusio q̄na forma substantialis incipit p̄m sui esse & desinit p̄m sui esse, p̄t q̄a forma substantialis ē in diuinitis & accipit p̄m suam q̄ ē mutatio instantanea sine ulla resistētia nā si qua fuit ea p̄ dispositiones p̄cedentes sublata. Et q̄ aut incipit s̄ resistētia incipit p̄m sui esse. Idem dicitur col. 6 p̄b. q̄ & alij. in cuius quod ea q̄ in obiectione ḡtarij corrupitur ut ḡtarij incipiat p̄m sui esse & desinat p̄m sui esse: ut in exp̄ aqua fit aēr n̄t col. aqua desinit p̄m n̄ ē ut sit uerū dicitur: nunc n̄ ē & immediate antea fuit aqua; aēr n̄ incipit p̄m sui esse n̄t: nunc ē aēr & immediate antea non fuit.

Conclusio alinea probabilit̄ quoz defendit̄ p̄t. Substantia q̄ incipiat & desinat in resistētia expulsi uerū ḡtarij d̄tinere p̄m sui esse p̄t. Et dari p̄t alij instantib; illud n̄t, ad q̄ motus & transiō dispositionib; terminalib; in quo uerū est d̄re: iam ē forma seu illa est uerū ē forma ut homo leo &c. & immediate post n̄ erit ḡtarij